

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Vlaanderen
is natuur

Natuurbeheerplan: wijziging en uitbreiding

KAMPVELD

Colofon

Auteurs:

Claus Peter, Puls Rik en De Wolf Lore

© Corridor cv, 2020

Dit rapport werd samengesteld in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos – Afdeling Operationeel Terreinbeheer West.

Wijze van citeren:

Claus, P., Puls, R., De Wolf, L. 2020. Omzetting naar een natuurbeheerplan + wijziging en uitbreiding: Kampveld. Corridor cv, Nazareth.

Corridor cv
Steenweg Deinze 195
9810 Nazareth
www.corridor.land

Foto omslag:

Zwarte specht (*Dryocopus martius*) – Saxifraga - Luuk Vermeer

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	4
1. Inleiding	5
1.1. Wetgevend kader	5
1.2. Belangrijke principes bij omzetting naar een natuurbeheerplan.....	5
1.2.1. Indeling.....	5
1.3. Belangrijke gegevens goedgekeurd beheerplan Kampveld	6
1.4. Welke percelen ondergaan een wijziging?	6
1.5. Uitbreiding met nieuwe percelen	6
1.6. Vernieuwde bestandsindeling	7
2. Natuurbeheerplan Kampveld: uitbreiding/wijziging	8
DEEL 2 - Inventarisatie	8
2.1. Standaardfiches.....	8
2.2. Kwaliteitsbeoordeling habitats en regionaal belangrijke biotopen (rbb's).....	8
2.3. Bespreking resultaten van de inventaris	8
DEEL 3 - Beheerdoelstellingen.....	10
3.1. Beheervisie	10
3.1.1. Ecologische, economische en sociale functie	10
3.1.2. Bosbalans.....	10
3.1.3. Globaal kader.....	11
3.1.4. Beheervisie ambitieniveau	11
3.1.5. Beheervisie in het kader van het beschermingsstatuut overeenkomstig het Onroerendergoeddecreet.....	11
3.2. Beheerdoelstellingen.....	12
3.2.1. Ecologische beheerdoelstellingen	12
3.2.2. Economische beheerdoelstellingen	17
3.2.3. Sociale beheerdoelstellingen.....	17
3.3. Percelen met wijziging en uitbreiding ten opzichte van het goedgekeurde beheerplan	18
3.3.1. Overzicht van gewijzigde beheertrajecten t.o.v. goedgekeurde beheerplan	19
3.3.2. Overzicht van bijkomende beheertrajecten voor nieuwe beheereenheden (uitbreiding)	21
DEEL 4 – Beheermaatregelen.....	28
DEEL 5 - Beheeropvolging en monitoring	29
5.1. Opvolgen van de natuurstreefbeelden	29
5.2. Opvolgen van waterpeilen	29
5.3. Inventariseren van soorten via gestandaardiseerde vangst-of telmethode	30
Toegankelijkheidsregeling.....	31
Overzicht bijlagen en kaartmateriaal	32
Bronnen en referenties.....	33

1. Inleiding

Dit document handelt over de wijziging en uitbreiding van het goedgekeurde natuurbeheerplan Kampveld. Het valt dus te lezen als een addendum op het bestaande natuurbeheerplan.

1.1. Wetgevend kader

De aanleiding voor de wijziging van dit natuurbeheerplan is de gewijzigde wetgeving rond de natuurbeheerplannen (BVR 14/07/2017).

Het natuurbeheerplan moet in overeenstemming zijn met de Europese natuurdoelen en met het Vlaams Natura 2000-programma:

- Stoppen en vermijden van verdere achteruitgang tegen 2020: voor geen enkel Europees te beschermen habitat of soort mag de staat van instandhouding verder achteruitgaan. Dat wil zeggen dat tegen 2020 alle nodige lokale maatregelen genomen moeten zijn in die gebieden waar er een negatieve trend is of waar achteruitgang dreigt.
- Gunstige of verbeterde staat van instandhouding voor 16 Europees te beschermen habitats tegen 2020.
- Gunstige of verbeterde staat van instandhouding voor alle andere Europese habitats en Europees te beschermen soorten tegen 2050: de inspanningen voor de Europees te beschermen habitats dragen ook bij tot de gunstige staat van instandhouding van de soorten die grotendeels van die habitats afhangen.

1.2. Belangrijke principes bij omzetting naar een natuurbeheerplan

Bij de omzetting naar een natuurbeheerplan, goedgekeurd op 19 december 2023, werden de oorspronkelijke natuurdoelen uit het goedgekeurde beheerplan vervangen door natuurstreefbeelden uit de nieuwe regelgeving. Bovendien wordt ook gestreefd naar een maximale afstemming met de Europese natuurdoelen en met het Vlaamse Natura 2000-programma.

Het dossier is op te vatten als een addendum naast het bestaande goedgekeurd natuurbeheerplan. Het goedgekeurd beheerplan blijft bestaan. De ongewijzigde delen van het goedgekeurde beheerplan blijven van kracht.

1.2.1. Indeling

Er wordt gekozen om de indeling van het natuurbeheerplan als basis voor de tekststructuur over te nemen. In wat volgt worden het bestaande beheerplan op volgende wijze aangepast, dit is de minimale output volgens wetgevend kader :

AANVULLINGEN DEEL 3, DEEL 4 en DEEL 5 van het NATUURBEHEERPLAN

- DEEL 3: De wijziging en uitbreiding wordt omgezet naar natuurstreefbeelden.
- DEEL 3: In sommige gevallen worden beheerindeling voor de reeds bestaande percelen aangepast.
- DEEL 4: In sommige gevallen worden beheermaatregelen voor de reeds goedgekeurde percelen gewijzigd wanneer dit aangewezen is. Voor alle percelen worden beheermaatregelen toegevoegd.
- DEEL 5: De opvolging wordt toegevoegd.

UITBREIDING DEEL 2 van het NATUURBEHEERPLAN

- DEEL 2: Een lijst met bijkomende kadastrale percelen wordt toegevoegd. Voor deze toegevoegde percelen wordt een inventarisatie uitgevoerd.

1.3. Belangrijke gegevens goedgekeurd beheerplan Kampveld

Datum van goedkeuring	10/02/2014, omgezet naar natuurbeheerplan op 19 december 2023
------------------------------	---

Type	Domeinbos
Looptijd beheerplan	2014-2034
Oppervlakte beheerplan (ANB-gedeelte)	378,43 ha

1.4. Welke percelen ondergaan een wijziging?

Tijdens het beheerplanningsproces wordt nagegaan waar er wijzigingen in het natuurbeheerplan nodig zijn. Dit gebeurt op vraag van de beheerregio én wordt in beeld gebracht in het dossier rapport en de kaarten. Er worden geen wijzigingen van natuurstreefbeelden doorgevoerd ten opzichte van het goedgekeurde beheerplan. De private percelen van het oorspronkelijk beheerplan worden niet meegenomen. Hiervoor is een afzonderlijke omzetting voorzien.

1.5. Uitbreiding met nieuwe percelen

Volgende kadastrale percelen worden toegevoegd aan het natuurbeheerplan Kampveld voor een oppervlakte van 49,10 ha. Deze percelen zijn allemaal eigendom van ANB.

Een overzicht van de bestaande en nieuwe percelen uit dit natuurbeheerplan wordt gegeven op kaart in bijlage 1.

CAPAKY	DeelPerceel	Type	Opp (ha)	CAPAKY	DeelPerceel	Type	Opp (ha)
				31025B0488/00B000		Type 3	1,602478
31009A0071/00A000		Type 3	0,128097	31025B0506/00_000		Type 3	0,09743
31009A0090/00C000		Type 3	3,006463	31025B0507/00B000		Type 3	1,08962
31009A0095/00_000	deel	Type 3	0,020916	31025B0530/00A000		Type 3	0,308413
31009A0097/00_000		Type 3	0,27278	31025B0651/00B000		Type 3	0,375613
31009A0098/00_000		Type 3	1,034678	31037A0286/00C000		Type 3	0,001497
31009A0099/00_000		Type 3	0,663598	31037A0314/00E000		Type 3	0,191388
31009A0100/00_000	deel	Type 3	0,015864	31037A0314/00F000		Type 3	0,579958
				31037A0316/00C003		Type 3	3,301373
31009A0217/00B000		Type 2	1,146232	31037A0316/00D003		Type 3	0,619418
31009A0224/00B000		Type 2	0,355553	31037A0321/00K000		Type 3	0,821307
31009A0226/00E000		Type 2	0,342416	31037A0342/00F000		Type 3	0,96172
31009A0226/00F000		Type 2	0,354603	31037C0330/00_000		Type 3	0,18642
31009A0229/00A000		Type 2	0,603228	31037C0331/00B000		Type 3	0,209694
31009A0231/00B000		Type 2	0,850669	31037C0331/00D000		Type 3	0,570955
31009A0232/00E000		Type 2	1,791623	31037C0350/00C000		Type 3	0,024506
31009A0244/00L000		Type 2	1,100006	31037C0354/00D000		Type 3	0,126547
31009A0280/00B000		Type 2	3,066913	31037C0355/00A000		Type 3	0,422036
31009A0281/00E000		Type 2	0,591316	31037C0356/00A000		Type 3	0,307238
31009A0409/00A000		Type 3	0,053923	31037C0357/00A000		Type 3	0,256661
31009A0409/00B000		Type 3	1,443745	31037C0358/00_000		Type 3	0,313607
31009C0008/00C000		Type 2	0,202151	31037C0401/00_000		Type 3	0,62308
31009C0008/00C000		Type 2	0,197801	31037C0402/00_000		Type 3	0,208454
31009C0008/00D000		Type 2	0,436762	31037C0403/00_000		Type 3	0,157035
31009C0008/00D000		Type 2	0,421887	31037C0404/00_000		Type 3	0,363396
31009C0008/00E000		Type 2	0,569144	31037C0405/00_000		Type 3	0,234272

CAPAKEY	DeelPerceel	Type	Opp (ha)	CAPAKEY	DeelPerceel	Type	Opp (ha)
31009C0008/00E000		Type 2	0,551275	31037C0406/00_000		Type 3	0,193793
31009C0008/00F000		Type 2	0,712033	31037C0407/00_000		Type 3	0,060787
31009C0008/00F000		Type 2	0,693788	31037C0408/00_000		Type 3	0,129866
31009C0008/00G000		Type 2	0,594493	31037C0409/00A000		Type 3	0,4484
31009C0008/00G000		Type 2	0,593248	31037C0410/00_000		Type 3	0,928102
31009C0011/00B002		Type 2	0,228054	31037C0411/00_000		Type 3	0,08281
31009C0011/00B002		Type 2	0,228054	31037C0413/00_000		Type 3	0,349993
31009C0011/00L000		Type 2	0,177177	31037C0440/00A000		Type 3	0,113295
31009C0011/00Z000		Type 2	0,047302	31037C0441/00A000		Type 3	0,299517
31009C0011/00Z000		Type 2	0,047302	31037C0444/00_000		Type 3	0,28297
31009C0012/00H000		Type 2	0,515786	31037C0445/00_000		Type 3	0,310295
31009C0012/00N000		Type 2	0,702774	31037C0446/00A000		Type 3	0,482866
31009C0013/00C000		Type 2	2,19163	31037C0466/00B000		Type 3	0,445165
31009C0013/00D000		Type 2	0,221216	31037C0476/00_000		Type 3	0,274809
31009E0144/00_000		Type 3	0,609204	31037C0477/00_000		Type 3	0,197356
31009E0153/00_000		Type 3	0,064231	31037C0478/00A000		Type 3	0,351632
31022C0182/00A000		Type 3	0,624764	31037C0480/00A000		Type 3	0,148677
31022C0183/00A000		Type 3	0,78652	31037C0495/02A000		Type 3	0,217866
31022C0184/00A000		Type 3	1,769003	31037C0496/00A000		Type 3	0,76268
31022C0185/00A000		Type 3	0,398392	31037C0497/00A000		Type 3	0,26952
31022C0196/00A000		Type 3	1,027213	31037C0498/00A000		Type 3	0,480901
31022C0925/00A000	deel	Type 3	0,19009	31037C0499/00_000		Type 3	0,135479
31022C0926/00L000		Type 3	0,553266	31037C0500/00_000		Type 3	0,181187
31022C1252/00A000		Type 3	0,354331	31403F0132/00F000		Type 3	0,029881
31025B0470/00_000		Type 3	0,246295	31403F0136/00M000		Type 3	0,004703
31025B0471/00_000		Type 3	0,267928	31403F0240/00L000		Type 3	0,331594
31025B0473/00_000		Type 3	0,071133	geen kadnr		Type 3	0,109833
31025B0474/00_000		Type 3	0,170275	geen kadnr		Type 2	0,173423
31403E0239/00A000		Type 2	0,950563	31403E0357/00C000		Type 3	0,312995
31403E0353/00A000		Type 3	0,241765	31403E0352/00K000		Type 3	0,092257
31403E0352/00M000		Type 3	0,285514	31403E0352/00L000		Type 3	0,28,9382
31403E0354/00_000		Type 3	0,868106				

Voor de 5 percelen vet gearceerd aangeduid zijn er nog gebruiksovereenkomsten van toepassing tot 1 januari 2025. De goedkeuring als natuurbeheerplan wordt pas vanaf het beëindigen van deze overeenkomst aangevraagd.

1.6. Vernieuwde bestandsindeling

De toevoeging van nieuwe percelen heeft geleid tot een aanpassing van de beheerindeling. Een overzicht van de beheereenheden in de nieuwe beheerindeling uit dit natuurbeheerplan wordt gegeven op kaart in bijlage 2. De totale oppervlakte van de vernieuwde bestandsindeling bedraagt 433,53 ha.

2. Natuurbeheerplan Kampveld: uitbreiding/wijziging

DEEL 2 - Inventarisatie

2.1. Standaardfiches

De nieuwe percelen die worden toegevoegd aan het goedgekeurde beheerplan werden ingedeeld in inventarisatie-eenheden en naargelang het aanwezige vegetatietype werd een standaardfiche ingevuld.

Een overzicht van de inventarisatie-eenheden wordt gegeven op kaart in bijlage 3.

De standaardfiches per inventarisatie-eenheid zijn terug te vinden in bijlage 4.

2.2. Kwaliteitsbeoordeling habitats en regionaal belangrijke biotopen (rbb's)

Waar er al een Europees te beschermen habitat of een RBB aanwezig was (mogelijk gedegradeerd), werd er bijkomend één of meerdere fiches 'kwaliteitsbeoordeling' ingevuld om de lokale staat van instandhouding te bepalen.

De kwaliteitsbeoordelingen van actuele EU-habitats en regionale belangrijke biotopen zijn per inventarisatie-eenheid terug te vinden in bijlage 4.

2.3. Bespreking resultaten van de inventaris

De nieuw toegevoegde percelen bestaan voornamelijk uit graslanden.

Inventarisatie-eenheid 1 bestaat uit een soortenrijk permanent cultuurgrasland met poel, en aangrenzend naaldhoutbestand. Inventarisatie-eenheid 3 is een jonge loofhoutaanplant.

De uitbreiding van dit natuurbeheerplan bevat verschillende graslanden in de vallei van de Rivierbeek ten zuidwesten van de kern van Kampveld (inventarisatie-eenheid 4). De meeste (inventarisatie-eenheden KA4A, KA4B, KA4D, KA4F) zijn soortenarme graslanden en productiegraslanden met een dominantie van hoogproductieve grassoorten en maken deel uit van begrazingsrasters, voorzien van een afsluiting. Langs de graslanden komen bomenrijen met voornamelijk Populier en Wilg of alleenstaande bomen van deze soorten voor. In enkele aangrenzende houtkanten zijn exoten aanwezig. Het gaat om de soorten Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers.

Tussen de graslanden liggen enkele beboste percelen die bestaan uit een aanplant van Populier (KA4C en KA4E). Deze beboste percelen zijn verruigd (Grote brandnetel domineert) en de exoot Reuzenbalsemien is in beide percelen aanwezig.

Ook inventarisatie-eenheid 5 is een mix van graslanden en beboste percelen. De meest soortenrijke van de graslandpercelen is inventarisatie-eenheid KA5D. Het grasland bevindt zich in graslandfase 3 (graskruidenmix). Een deel van KA5D is een laagte met o.a. watergebonden vegetatie. Volgende soorten zijn in dit deel aanwezig: Heelblaadje, Gewone rolklaver, Watermunt, Moeraswalstro, Oeverzegge, Waterkers, Waterviolier en Mannagras. Ook werd er een verlaten nest van de Dwergmuis gevonden. Het langgerekte bosperceel (inventarisatie-eenheid KA5E) bevat elementen van valleibos, gedomineerd door Populier, Es en Zwarte els. De sleutelsoort Moerasspirea werd beperkt waargenomen in de kruidlaag naast Waterpeper, Brandnetel en Hondsdraf.

Inventarisatie-eenheid 7 bestaat uit een bebost perceel (in het oosten) dat gedomineerd wordt door Es en Berk. De struiklaag bestaat voornamelijk uit Esdoorn, Hulst, Wilde lijsterbes en Hazelaar. Geel nagelkruid, Klimop en Braam domineren de kruidlaag. Verder komen er ook de soorten Bosanemoon

en Gewone salomonszegel voor, hetzij in beperkte mate. Het aangrenzende grasland ten westen van het beboste perceel is een soortenarm cultuurgrasland in graslandfase 1 (grassenmix).

Inventarisatie-eenheid 8 bestond uit een populierenbestand, maar is ongeveer 5 jaar kaal gekapt.

DEEL 3 - Beheerdoelstellingen

3.1. Beheervisie

Te Kampveld worden alle functies (ecologisch, economisch en sociaal) maximaal gecombineerd met de criteria voor duurzaam bosbeheer en de gebiedspecifieke instandhoudingsdoelstellingen in kader van de Habitatrichtlijn en wordt het multifunctionele karakter beklemtoond. Zo wordt er gestreefd naar een verhoogde globale ecologische waarde van de bos- en natuurgebieden met instandhouding van verschillende habitattypes en beschermde soorten, duurzame houtoogst met aandacht voor inheems kwaliteitshout en duurzaam recreatief en educatief medegebruik van het bos- en natuurcomplex.

In het openbaar deel van het plangebied zijn de ecologische en recreatieve functie de belangrijkste functies en is de economische functie ondergeschikt. Wel is de landschappelijke en de cultuurhistorische functie een belangrijke nevenfunctie. In de private delen zijn de economische en ecologische functie de belangrijkste functies.

De beheervisie van het goedgekeurde beheerplan blijft gelden.

Een overzicht van de tot doel gestelde landschapstypologie op wordt gegeven op kaart in bijlage 5.

3.1.1. Ecologische, economische en sociale functie

Er zijn geen aanvullingen op het bestaande beheerplan. Bijkomende aankopen worden zo goed als integraal ingezet op bosuitbreiding en realisatie van ecologische verbindingen tussen de bestaande boscomplexen.

Een overzicht van de 3 functies op wordt gegeven op kaart in bijlage 6.

3.1.2. Bosbalans

Binnen de uitbreiding van dit natuurbeheerplan wordt er een bebossing van 40,93 ha voorzien.

Beheerobjectvlak	bosbalans	Opp (ha)
Poversbeek, Poversbeek, 2V	Bebossingsplek	1,227940
Kampveld, Kampveld, 1V	Bebossingsplek	0,403087
Poversbeek, Poversbeek, 4V	Bebossingsplek	1,073434
Kampveld, Papenvijvers, 1V	Bebossingsplek	4,333591
Kampveld, Papenvijvers, 2V	Bebossingsplek	4,260169
Poversbeek, Poversbeek, 1V	Bebossingsplek	0,97975
Poversbeek, Poversbeek, 3V	Bebossingsplek	0,488996
Kampveld, Rooiveld, 1V	Bebossingsplek	0,797112
Nieuwenhove, Nieuwenhove, 1V	Bebossingsplek	2,263485
Poversbeek, Poversbeek, 5V	Bebossingsplek	2,451518
Kampveld, Papenvijvers, 3V	Bebossingsplek	0,810476
Kampveld, Papenvijvers, 4V	Bebossingsplek	1,05852
Kampveld, De Cellen, 1V	Bebossingsplek	4,960223
Kampveld, Erkegembos, 1V	Bebossingsplek	2,090021
Kampveld, Erkegembos, 2V	Bebossingsplek	0,950563
Kampveld, Rooiveld, 5V	Bebossingsplek	1,222445
Kampveld, De Cellen, 2V	Bebossingsplek	0,743356
Kampveld, Rooiveld, 4V	Bebossingsplek	6,129845
Kampveld, Papenvijvers, 6V	Bebossingsplek	3,41403
Kampveld, Pecsteen, 1V	Bebossingsplek	1,281491

De bebossing op Rooiveld, 441, b (Rooiveld 4V) is voorzien in 2025 (vrij van pacht).

De inrichting voor speelzone Nieuwenhove, 162, a is via goedkeuring van het uBBP goedgekeurd (als open plek in bos).

Deze bebossingen gebeuren in functie van het uitbreiden van bos om de specifieke instandhoudingsdoelstellingen van de Speciale Beschermingszone 'Bossen heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen: westelijk deel (BE2500004)' te realiseren.

Er zijn geen ontbossingen gepland in deze uitbreiding.

Een overzicht van de geplande bebossingen binnen de uitbreiding wordt gegeven op de kaart in bijlage 7.

3.1.3. Globaal kader

Het globaal kader beschrijft op hoofdlijnen de invulling van de drie functies van het terrein en differentiatie ervan en de tot gewenste natuurstreefbeelden (volgens de landschapstypologie).

Het globale kader kan opgesteld worden voor een ruimer gebied dan de in het natuurbeheerplan effectief deelnemende percelen, als dat nuttig is om een betere inschatting te maken van de voorgestelde keuzen in een ruimer landschappelijk kader. Dat ruimer gebied dient op logische wijze samen te hangen met de in het natuurbeheerplan opgenomen percelen.

Het globale kader is hier ruimer genomen dan de som van de percelen. Het zijn allen percelen in eigendom van het Agentschap van Natuur en Bos, maar nog niet steeds vrij van gebruik.

Het globaal kader wordt weergegeven op kaart in bijlage 8.

3.1.4. Beheervisie ambitieniveau

Het natuurdecreet onderscheidt vier types natuurbeheerplannen, afhankelijk van het ambitieniveau voor de ecologische functie:

- Type één: behoud van de aanwezige natuurkwaliteit
- Type twee: hogere natuurkwaliteit
- Type drie: hoogste natuurkwaliteit
- Type vier: natuurreservaat

Voor wat betreft het natuurbeheerplan Kampveld dat gedeeltelijk gelegen in het VEN en in een SBZ en dat een openbaar terrein is dat verworven is met het oog op de realisatie van de Europese natuurdoelen, wordt er gestreefd naar een maximale ambitie en dus type drie en vier natuurbeheerplan. Kleinere, geïsoleerde percelen worden aangeduid als type twee.

Op ca 95 % van de totale oppervlakte van het beheerplan wordt een natuurstreefbeeld (vegetatie en/of leefgebied soorten) tot doel gesteld.

Een overzicht van het ambitieniveau op wordt gegeven op kaart in bijlage 9.

3.1.5. Beheervisie in het kader van het beschermingsstatuut overeenkomstig het Onroerendergoeddecreet

In dit onderdeel wordt niets gewijzigd en blijft het goedgekeurd beheerplan van kracht.

3.2. Beheerdoelstellingen

Het natuurbeheerplan in overeenstemming maken met de Europese natuurdoelen gebeurt op niveau van de ecologische beheerdoelstellingen.

De opdracht is de ecologische beheerdoelstellingen conform te maken met natuurstreefbeelden - vegetatie/leefgebied van soorten/ procesgestuurde natuur.

Een overzicht van de natuurstreefbeelden wordt gegeven op kaart in bijlage 10.

3.2.1. Ecologische beheerdoelstellingen

3.2.1.1. *Vochtige schraalgraslanden*

Voedselrijke, soortenrijke ruigtes langs waterlopen en boszomen (6430)

Omschrijving

Dit habitatype omvat voedselrijke ruigten langs waterlopen en boszomen. In Vlaanderen vallen hieronder 3 natuurtypes:

- Ruigtes op natte tot vochtige voedselrijke grond zonder een duidelijk graslandkarakter. Typische soorten zijn Moersspirea, Poelruit en Moesdistel (6430_hf).
- Natte ruigten langs waterlopen op vaak voedselrijkere standplaatsen dan het 1ste type. Hier zal Harig wilgenroosje vaak dominant zijn (6430_mr).
- Voedselrijke boszomen met soorten als Dagkoekoeksbloem, Geel nagelkruid en Bosandoorn (6430_bz).

Het habitatype 6430 komt lokaal voor in de alluviale bossen van Kampveld die verder kunnen ontwikkelen via gericht beheer.

Kenmerken

Moerasspirearuigte (6430_hf) omvat ruigten die van nature voorkomen in valleien en langs rivieroeveren. Het betreft ruigten en zomen op natte, vaak stikstofrijke plaatsen, die in mindere of meerdere mate onder invloed staan van overstromingen, hetzij door oppervlaktewater, hetzij door opstijgend grondwater. Het habitatype is beperkt tot alluviale moerasvegetaties zonder een duidelijk graslandkarakter (bv. geen dominantie van grassen of andere typische graslandsoorten). Kensoorten zijn Moerasspirea, Poelruit, Adderwortel, Moesdistel, Harig wilgenroosje, Echte valeriaan en Bosbies. Daarnaast komen veel andere ruigtekruiden voor zoals Grote wederik, Gewone smeewortel, Grote kattenstaart, Gewone engelwortel, Moerasandoorn en Koninginnenkruid. Op voedselarmere bodems zijn deze ruigten vaak minder fors ontwikkeld. In deze vegetaties speelt Grote wederik vaak een dominante rol en kunnen soorten voorkomen van voedselarme milieus zoals Pijpenstrootje, Biezenknoppen, Melkeppe, Waternavel en Gespleten hennepnetel.

Het verbond van Harig wilgenroosje (6430_mr) omvat natte ruigten langs waterlopen op voedselrijkere standplaatsen dan het Moerasspireaverbond. Deze vegetaties zijn voornamelijk gekenmerkt door de hoge presentie en dominantie van Harig wilgenroosje. In goed ontwikkelde gemeenschappen komen daarnaast ook Gewone smeewortel, Haagwinde, Moerasandoorn, Groot hoefblad en Koninginnenkruid voor. Plaatselijk kunnen zeldzame ruigtesoorten zoals Rivierkruid, Moeraskruid, Groot warkruid, Moerasmelkdistel, Heemst, Zomerklokje, Hertsmunt en Gevleugeld helmkruid voorkomen. Ook overgangen naar brakke rietvegetaties met Heemst, Moerasmelkdistel en Moeraslathyrus worden tot dit habitatype gerekend.

Voedselrijke boszomen met minder algemene zoomsoorten (6430_bz) komen voor langs schaduwrijke randen van bossen of dreven, op zones die nooit overstromen. De belangrijkste kensoorten zijn Grote brandnetel, Kleefkruid, Hondsdraf, Look-zonderlook, Witte dovenetel en Zevenblad, naast soorten als Dagkoekoeksbloem, Geel nagelkruid, Bosandoorn, Grote muur en Robertskruid. Plaatselijk bevatten deze ruigten zeldzame of bedreigde plantensoorten. Het gaat o.a. om Kruidvlier, Steeneppe, Gevlekte dovenetel, Kruisbladwalstro, Donkere ooievaarsbek, Groot glaskruid, Aardaker, Boslathyrus, Donderkruid, Dubbelkelk, Kraailook, Hemelsleutel en Gewone agrimonie.

Voedselrijke ruigten herbergen doorgaans een grote faunistische diversiteit. Zonnige, kruidrijke zomen langs bosranden, met veel schermbloemigen en composieten, trekken grote aantallen bloembezoekende insecten zoals vlinders en zweefvliegen aan. Veel insecten van open milieus zijn op ruigten aangewezen voor hun voortplanting: doordat de vegetatie niet of slechts onregelmatig gemaaid of begraasd wordt, kunnen de soorten er hun levenscyclus ongestoord voltooien. Ook de bodemactieve ongewervelde fauna, o.a. spinnen, is doorgaans heel rijk aan soorten. De combinatie van voedselrijke, natte ruigte en zonnige, bloemrijke graslanden en boszomen is het leefgebied van de Spaanse vlag, een dagactieve nachtvlinder en bijlage 2soort van de

Habitatrichtlijn, die bij ons aan de uiterste noordgrens van zijn areaal voorkomt. Van de Bosrandspinner, eveneens een nachtvlinder van de bijlage 2, waarvan de rupsen vooral op Sleedoorn en Meidoorn leven, zijn bij ons slechts toevallige, zwervende exemplaren gekend. Op de bijlage 4 is nog een nachtvlinder, de Teunisbloempijlstaart, vernoemd waarvan de rupsen o.a. op Harig wilgenroosje, Wilgenroosje en Grote kattenstaart leven. De soort bereikt bij ons de noordgrens van haar areaal. Ook voor andere diersoorten hebben ruigten een grote waarde, waaronder tal van broedvogels zoals Rietzanger, Sprinkhaanzanger, Blauwborst (bijlage 1-soort van de Vogelrichtlijn) en Paapje.

Factoren

Dit habitatype omvat ruigten op vochtige tot natte, stikstofhoudende, matig voedselrijke tot voedselrijke gronden, en komt zowel voor langs boszomen als langs rivieroeveren.

Een belangrijke bedreiging is eutrofiëring, waardoor soorten als Grote brandnetel, Kleefkruid, Akkerdistel en Zevenblad sterk toenemen en minder concurrentiekrachtige soorten overwoekerd worden. Verder zijn natte ruigten gevoelig voor verdroging door drainage, eutrofiëring door overstroming met vervuild water en wijzigingen in de waterpeildynamiek door waterbeheersingswerken en bedijkingen. Langs sloten en beken treedt habitatverlies en degradatie op door verbreding van de waterloop, het deponeren van ruimingsmateriaal en het passeren van rupskranen. Scherpe overgangen tussen bos en open gebied reduceren de beschikbare ruimte voor de ontwikkeling van ruigtevegetatie. Door het achterwege blijven van een maai- of graasbeheer treedt geleidelijk verruiging op, waarbij alleen de meest concurrentiekrachtige soorten overblijven, of het habitatype verbotst. Ook overwoekering door exoten zoals Japanse duizendknoop, Reuzenbalsemien of Canadese guldenroede is een belangrijke bedreiging.

Voor soortenrijke ruigten langs waterlopen is een natuurlijk waterpeilregime belangrijk en eventuele overstromingen gebeuren met water van een goede kwaliteit. Om deze ruigten in stand te houden is een cyclisch kap- en maai-beheer noodzakelijk, waarbij eventuele boomopslag om de 5 à 10 jaar verwijderd wordt. In functie van de aanwezigheid van bijzondere plantensoorten kan een frequenter maai-beheer aangewezen zijn. Vanuit faunistisch perspectief is een rotatiebeheer in dit geval steeds aan te bevelen, zodat niet alles in hetzelfde jaar wordt gemaaid. Het aangewezen beheer van boszomen bestaat uit een mantel-zoombeheer. Hierbij maait men jaarlijks of om de twee jaar de zoom (grenzend aan de open ruimte). In de mantel (grenzend aan het bos) kan men ruigten en struwelen laten ontstaan onder een cyclisch kapbeheer met een periode van 5 à 10 jaar. Mantel-zoomvegetaties kunnen optimaal ontwikkelen onder een extensief begrazingsbeheer van grote, ongeperceleerde begrazingsblokken. Bij optimale veedichtheden leidt spontane struweelvorming tot het ontstaan van een mozaïeklandschap met een afwisseling van open en gesloten ruimten.

Herstel van ruigten langs waterlopen is mogelijk door een verbetering van de waterkwaliteit en het opnieuw toelaten van een natuurlijke rivierdynamiek met overstromingen en erosie- en sedimentatieprocessen. Door de invoering van een mantel-zoombeheer in bossen kan men opnieuw geleidelijke overgangen creëren tussen het bos en de open ruimte of mantel-zoomstructuren in open plekken in het bos. Lokaal kunnen ook potenties aanwezig zijn voor ontwikkeling van andere waardevolle habitatypes zoals heischrale graslanden, blauwgraslanden en Dotterbloemgraslanden.

3.2.1.2. Droge habitatbossen

Eikenbeukenbossen op zure bodems (9120)

Omschrijving

Van zuurminnende beukenbossen zijn enkel relatief grote boskeren aanwezig binnen de SBZ, maar de boshabitats zijn veelal niet aaneengesloten, waardoor veel kleine geïsoleerde en slecht gebufferde kernen voorkomen. Deze zuurminnende beukenbossen komen verspreid over de volledige SBZ op de arme zandbodems voor.

Kenmerken

Zuurminnende eikenbeukenbossen zijn te herkennen aan verscheidene zuurtolerante soorten zoals Lelietje-van-dalen, Dalkruid, Adelaarsvaren, Blauwe bosbes of Valse salie. Ook Bosanemoon kan voorkomen. Vaak en zeker onder Beuk is de bodem kaal. De boomlaag van dit bostype kan gedomineerd worden door Eik als gevolg van het vroegere middel- en hakhoutbeheer. Bij ontbreken of extensiveren van het beheer kunnen Beuk en vaak ook Hulst spontaan verjongen in deze bestanden. Dit natuurstreefbeeld is dominant aanwezig in vrijwel alle grote mesofiele loofboscomplexen in Vlaanderen. Hierdoor is het van essentieel belang voor een aantal soorten die gebonden zijn aan deze grote boscomplexen of aan de habitatdiversiteit die hier mogelijk is (bv. mantels en interne bosranden). Ook voor het behoud van monumentale oude bomen en de daaraan gekoppelde fauna en flora is dit habitatype van essentieel belang. Het overgrote deel van de monumentale bomen (omtrek groter dan 3 meter) in onze bossen bevindt zich in dit habitatype.

Het habitatype is o.a. zeer belangrijk voor de vogelrichtlijnsoorten Middelste bonte en Zwarte specht en Wespandief, en verder ook voor een groot aantal vogels van structuurrijke loofbossen (o.a. Fluitspecht, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Bosuil). Oude, dode en kwijnende bomen (met holtes) zijn essentieel voor soorten als Boommarter, vleermuizen van de bijlage 2 en 4 (o.a. Rosse vleermuis), en voor behoud en ontwikkeling van een rijke gemeenschap van ongewervelde dieren, mossen en fungi. Voldoende structuurrijkdom impliceert ook open plekken, mantels en zomen, met geassocieerde fauna en flora (lichtminnende plantensoorten, Hazelworm, zweefvliegen van oud bos, enz.).

Factoren

Dit habitatype komt in aanmerking voor verschillende bosbeheervormen. Een klassiek hooghoutbeheer, dat aan de voorwaarden van een duurzaam multifunctioneel bosbeheer voldoet, en dat rekening houdt met de natuurlijke karakteristieken en vereisten van het bostype, kan verenigbaar zijn met het behoud en de ontwikkeling van het habitatype. In een aantal specifieke situaties (rijke uitgangssituatie, kwetsbare zones, belangrijke potenties) is evenwel een aangepast beheer dat zich volledig toespitst op de aanwezige specifieke natuurwaarden wenselijk of zelfs noodzakelijk om kwalitatief duurzaam behoud en ontwikkeling te garanderen. Specifieke beheermaatregelen omvatten o.a. zoom- en mantelbeheer, open-plekken-beheer, exotenbestrijding, vrijstellen van soorten die onderdrukt worden door een dicht beukenscherm en maximaal behoud van dikke bomen en dood hout. Andere mogelijke bosbeheervormen in dit habitatype zijn nietsdoen-beheer, middelhout- of hakhoutbeheer. Bij deze laatste vorm verdwijnt Beuk uit de boomlaag.

Dit bostype is extreem gevoelig aan eutrofiëring en verzuring door atmosferische deposities en voor inspoeling van nutriënten van hoger gelegen plateaus of aangrenzende akkers, waardoor bijvoorbeeld bramen sterk kunnen overheersen. De overwoekering van de struiklaag en/of boomlaag door exoten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaans krentenboompje, Rododendron, Amerikaanse eik of uitheems naaldhout vormt een van de grootste bedreigingen voor de kwaliteit van dit habitat. Andere bedreigingen zijn onder andere bodemerosie en -compactie door intensieve recreatie of exploitatie, grootschalig en/of intensief kapbeheer met grondbewerking, versnippering en een te hoge wildstand van bijvoorbeeld Ree die de natuurlijke verjonging bemoeilijkt.

3.2.1.3. Vochtige habitatbossen

Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachttoibossen (91E0)

Omschrijving

Dit habitatype omvat Elzen-Essenbossen, Elzenbroekbossen en Wilgenbossen, die vooral voorkomen op alluviale bodems langs rivieren en beken en in moerassige depressies. Diverse subtypes, die elkaar soms overlappen, kunnen in Vlaanderen worden onderscheiden. De types die voorkomen in de omgeving van het Kampveld zijn:

- Valleibos (91E0_va)
- Ruigt elzenbos (91E0_vn)

Alluviale bossen komen over de hele SBZ voor, maar doorgaans gaat het om erg kleine, kwetsbare en slecht gebufferde kernen.

Kenmerken

Valleibossen komen overwegend voor op bodems die 's winters vanuit de waterloop kortstondig kunnen overstromen. De boomlaag is soortenrijk met naast Gewone es ook Europese vogelkers, Grauwe abeel, Gladde iep, Zomereik en Zoete kers. Typisch is de rijke voorjaarsflora in combinatie met een zomeraspect dat bestaat uit allerlei vochtminnende soorten en meer ruderaal soorten.

Ruigt elzenbos, ook eutroof elzenbroek genoemd, is typerend voor voedselrijke standplaatsen met vaak soortenarme ondergroei gedomineerd door soorten als Oeverzegge, Moeraszegge, Gele lis, Dotterbloem. Op drogere plaatsen staat ook Grote brandnetel, Gewone engelwortel, Moerasspirea, Koninginnenkruid en Moesdistel. Ook elzenbroeken die overstromd worden door aangerijkt oppervlaktewater behoren vaak tot dit type.

Enkele typische diersoorten voor alluviaal bos zijn o.a. Matkop, Houtsnip en Kleine bonte specht. Op wilgen en elzen leven een groot aantal dag- en nachtvlinders: de Grote weerschijnvlinder is bijvoorbeeld een bedreigde dagvlindersoort van open plekken en mantels en zomen met wilgen in broekbossen. Broekbossen en alluviale bossen worden verder gekenmerkt door een zeer grote diversiteit aan specifieke insecten en spinnen en hebben een rijke slakkenfauna, waaronder een aantal amfibische soorten.

Factoren

Dit habitatype komt vooral voor op alluviale bodems langs rivieren en beken en in moerassige depressies. Valleibossen of beekbegeleidende Vogelkers-Essenbossen komen overwegend voor op bodems die 's winters vanuit de waterloop kortstondig kunnen overstromen.

Verruiging treedt op door verdroging (ten gevolge van waterwinning, inpoldering, drainage of ontwatering) en door toevoer of overstromingen van water met slechte kwaliteit. Beekruiming zorgt voor ophoging van oevers en verstoring van de hydrologie en bodem. Door rechttrekken, verbreding en oeverversteving wordt de natuurlijke dynamiek van de waterloop gewijzigd, evenals door hydrologische wijzigingen in het bovenstrooms gebied (versnelde watertoevoer door verharding, verbeterde drainage, riooloverstorten e.d.). Verder is versnippering en in mindere mate ook intensieve recreatie een bedreiging voor dit natuurtype.

Het uitwendig beheer is voornamelijk gericht op het behoud van een goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, natuurlijke grondwaterpeilen en een natuurlijke overstromingsdynamiek. Door de zeer hoge kwetsbaarheid is het behoud van deze bostypes moeilijk te combineren met een klassiek, economisch rendabel multifunctioneel bosbeheer.

Gedegreerde bossen kunnen hersteld worden door herstel van de waterkwaliteit, natuurlijke waterpeilen en rivierdynamiek. Met populieren ingeplante bossen kunnen worden hersteld door spontane successie waarbij de populieren na verloop van tijd vanzelf afsterven. Actieve omvorming is ook mogelijk maar bij de exploitatie van de populieren doet men vaak meer schade dan voordeel, en dit is eigenlijk alleen wenselijk indien er terug omvorming gebeurt naar hak- en middelhout. Bij actieve omvorming kan exploitatieschade worden vermeden door de bomen te laten liggen of uit te halen met kabellift of lier.

3.2.1.4. Vochtige graslanden op matig voedselrijke bodem

Dotterbloemgrasland (rbbhc)

Omschrijving

Dotterbloemgraslanden zijn natte graslandvegetaties met soorten uit graslanden, broekbossen en moerassen. Dit vegetatietype is zeldzaam in het plangebied en komt o.a. te Papenvijvers (650e) ter hoogte van de Rivierbeek. De kruidlaag is zeer divers en bestaat uit soorten als: Dotterbloem, Tweerijige zegge, Scherpe zegge, Zilverschoon, Pinksterbloem, Veldzuring, Moerasspirea, Egelboterbloem, Waterpeper, Beekpunge, Moeraszegge, Gewone waterbies, Mannagras enz... . Dotterbloemgraslanden worden voornamelijk tot doel gesteld in valleigraslanden, als onderdeel van een mozaïeklandschap met andere vochtige graslandtypes.

Kenmerken

Van de talrijke kenmerkende soorten van een dotterbloemgrasland, zijn volgende soorten de meest typische: Echte koekoeksbloem, Grote ratelaar, Brede orchis, Bosbies, Kale jonker, Dotterbloem en Tweerijige zegge.

Factoren

In dotterbloemgraslanden is steeds invloed van het grondwater; in de winter staat de grond plas dras maar in de zomer is een zekere doorluchting van de bodem nodig, meer dan bijvoorbeeld voor zeggevegetaties, die vaak grenzen aan Dotterbloemgrasland. De bodem is vrij voedselrijk en gewoonlijk groeien de planten weelderig met talrijke, mooie bloemen.

Kwel kan al dan niet aanwezig zijn. Het water en/of de bodem zijn voedselrijker dan voor graslandtypes als blauwgrasland of heischraal grasland. Overstroming is minder uitgesproken dan bij het Verbond van grote Vossestaart (Alopecurion).

Ze worden in de regel één tot twee keer gemaaid en werden meestal licht bemest, hoewel dat in het huidige natuurbeheer meestal niet meer gebeurt. De meer productieve dotterbloemgraslanden worden 2 keer gemaaid. Een 1ste keer maai je in juli, een 2de keer in september. Indien het dotterbloemgrasland niet zo productief is kan 1 keer maaien begin september volstaan. Belangrijk is dat het gras kort de winter in gaat. Als de hergroei na de 1ste maaibeurt te lang wordt en plat valt zorgt deze voor verstikking van de minder krachtige soorten. Als dit het geval is volstaat één maaibeurt niet. Ook nabegrazing komt voor, hoewel onder hooibeheer de zuiverste vormen worden aangetroffen. Vooral door het afnemend belang van hooibeheer zijn veel Dotterbloemgraslanden tegenwoordig in een verruigingsfase.

Biotoopvernietiging, verdroging, vermorsing, bemesting, scheuren van grasland, watervervuiling, verruiging, beheersomschakeling van hooien naar begrazing, herbicidengebruik en floraversing zijn de meest relevante bedreigingen voor Dotterbloemgraslanden.

Zilverschoongrasland (rbbzil)

Omschrijving

Zilverschoongraslanden omvatten permanente weiden met depressies of grachten waarlangs de kenmerkende soorten voorkomen. De vegetatie neemt zelden grote oppervlaktes in, maar is in zijn typische vorm een smalle gordel tussen een drogere en een nattere standplaats.

Zilverschoongraslanden worden in het plangebied voornamelijk tot doel gesteld in de valleigraslanden, als onderdeel van een mozaïeklandschap met andere vochtige graslandtypes.

Kenmerken

Vrij algemene kenmerkende soorten zijn Zilver schoon, Fioringras, Geknikte vossenstaart en Zompvergeet-mij-nietje. Meer zeldzame soorten van het Zilver schoongrasland zijn Aardbeiklaver, Moeraszoutgras en de zeer zeldzame habitatrichtlijnsoort Kruipend moerasscherm. Op brakke standplaatsen vind je ook soorten als Zilte rus en Zilte zegge.

Factoren

Deze rbb komt voor op standplaatsen met eerder voedselrijke bodem die langdurig nat zijn, vaak gekoppeld aan sterke schommelingen in de waterstand of overstromingen in de winter. De meeste standplaatsen worden begraasd en betreden, maar ook antropogene verstoringen creëren geschikte (pioniers)standplaatsen. Zowel zoete als brakke standplaatsen komen voor.

Het handhaven van een hoge grondwatertafel in combinatie met een begrazingsbeheer levert de beste garantie op voor het voortbestaan. Mooie voorbeelden kunnen zich ontwikkelen bij graslanden die kunnen overstromen (rivieruiterwaarden) en worden begraasd. In het buitenland zijn heel mooie en bloemrijke voorbeelden bekend onder varkensbegrazing, die tegelijk zorgen voor begrazing en door gewroet ook voor een permanent pioniermilieu.

3.2.1.5. Droge graslanden op matig voedselrijke bodem

Grote vossenstaartgrasland (rbbhu/rbbvos)

Omschrijving

Grote vossenstaartgraslanden worden voornamelijk tot doel gesteld in de valleigraslanden, als onderdeel van een mozaïeklandschap met andere vochtige graslandtypes.

Kenmerken

Grote vossenstaartgrasland (rbbhu/rbbvos) komt voor op 's winters overstromde, gemaaide valleigraslanden in de buurt van rivieren (of beken). In de zomer zakt het grondwaterpeil sterk. Grote vossenstaart komt minstens abundant voor of trasdravik is frequent aanwezig. Typische soorten voor het Europees beschermd habitat 6510_hua zijn Weidekerveltorkruid, Grote pimpernel, Wilde kievitsbloem en Weidekervel. Deze soorten ontbreken in het rbb. De soorten Beemdlangbloem, Echte koekoeksbloem, Grote ratelaar, Kruipend zenegroen, Lidrus, Moerasrolklaver, Moerasspirea, Moeras-/Zompvergeet-mij-nietje, Moesdistel, Penningkruid, Pinksterbloem, Ruwe smele, Smeewortel, Tweerijige zegge, Vogelwikke en Waterkruiskruid zijn samen abundant aanwezig.

Factoren

Dit natuurstreefbeeld verdraagt geen droogtestress, maar heeft evenzeer nood aan een goede drainage om anoxische situaties te voorkomen. Eutrofiëring vormt een bedreiging in verschillende vormen. In percelen met een bemestingsgeschiedenis (landbouw, overstromingen) kan eutrofiëring door fosfaat optreden. Daarnaast kunnen hoge sulfaatconcentraties in het water (bij hogere grondwaterstanden of overstromingen) ook leiden tot eutrofiëring. Een verhoogde stikstofdepositie of een overvloed aan organisch materiaal veroorzaakt en/of versnelt verzuuring. Eutrofiëring via overstroming zal leiden tot een verzuuring van de vegetatie. Het beheer bestaat meestal uit 2 keer per jaar maaien. Een eerste maaibeurt eind juni begin juli en een tweede eind augustus begin september. Nabegrazing vanaf augustus is mogelijk. Ook seizoensbegrazing vanaf begin juli kan deze vegetatie in stand houden.

Kamgraslanden (rbbkam)

Omschrijving

Kamgraslanden zijn permanent begraasde graslanden (vooral door runderen) op voedselrijkere bodem. Ze komen vaak voor in historisch permanent grasland dat niet recent omgeploegd werd.

Kamgrasland wordt tot doel gesteld in de begraasde, droge beheereenheden in het Kampveld. Ontwikkelde Kamgrasweide komt slechts in twee bestanden voor namelijk ter hoogte van de ANB-hoeve (411c en 420e). Deze beide weiden worden begraasd en bevatten soorten als: Gewone veldbies, Scherpe boterbloem, Gestreepte witbol, Gewone paardenbloem en Witte klaver.

Kenmerken

Kamgraslanden hebben naast de opvallende soort Kamgras volgende kenmerkende soorten: Madeliefje, Witte klaver, Gewone brunel en Timotheegras. Naast deze kenmerkende soorten komen er heel wat andere soorten voor die ook terug te vinden zijn in andere graslandtypes. Het gaat dan over soorten als Pinksterbloem, Gewoon reukgras, Smalle weegbree, Rode klaver en Gewoon biggenkruid.

Kamgrasland doet ruimtelijk reeds zijn intrede vanaf een zomerpeil van ongeveer 40 cm beneden maaiveld en verandert weinig qua aspect wanneer de grondwatertafel dieper wegzakt, behalve dat enkele zoutindicatoren zoals Zilte zegge en Aardbeiklaver eruit verdwijnen.

Factoren

Voor dit type grasland is op zwaardere bodem (klei, leem) geen bemesting nodig. De meeste karakteristieke plantensoorten van Kamgrasland zijn grondwateronafhankelijk. Het feit dat Kamgrasland in de polders toch hoofdzakelijk in de laaggelegen komgronden ligt heeft dan ook meer te maken met het feit dat de hogere kreekruggronden in akkerland omgezet zijn dan met een louter natuurlijke verspreiding.

3.2.2. Economische beheerdoelstellingen

In dit natuurbeheerplan werden geen economische doelstellingen gesteld.

3.2.3. Sociale beheerdoelstellingen

In dit onderdeel werd niks gewijzigd en blijft het goedgekeurde beheerplan geldig.

3.3. Percelen met wijziging en uitbreiding ten opzichte van het goedgekeurde beheerplan

Voor de onderstaande beheereenheden werd een beheertraject uitgewerkt dat moet leiden tot het realiseren van de vooropgestelde natuurstreefbeelden. Binnen dit beheertraject wordt een onderscheid gemaakt tussen het omvormingsbeheer, het herstelbeheer en het instandhoudingsbeheer:

- Het omvormingsbeheer omvat de eenmalige maatregelen en inrichtingswerken die noodzakelijk zijn om de omstandigheden waarin het natuurstreefbeeld moet gerealiseerd worden mogelijk te maken. Voorbeelden zijn het graven van een poel, het plaatsen van een begrazingsraster of het verlagen van het maaiveld.
- Het herstelbeheer is eenmalige of terugkerende maatregelen die noodzakelijk zijn om het gekozen natuurstreefbeeld in een goede staat van instandhouding te brengen. Voorbeelden zijn een kaalkap van naaldhout met heraanplanting van inheems loofhout, dunningsbeheer of verschrallend maaibeheer.
- Het instandhoudingsbeheer zijn de reguliere beheermaatregelen die noodzakelijk zijn om het gerealiseerde natuurstreefbeeld in een goede staat van instandhouding te bewaren. Voorbeelden zijn hooilandbeheer, begrazing of het onderhoud van knotwilgen.

Bij de keuze van de verschillende beheer- en inrichtingsmaatregelen wordt in de eerste plaats rekening gehouden met het vooropgestelde natuurstreefbeeld. Anderzijds spelen praktische aspecten eveneens een rol. Langs wegen en vrij toegankelijke paden wordt steeds een veiligheidszone voorzien van één boomlengte, waarin gevaarlijke bomen verwijderd mogen worden en sanitaire kappingen kunnen worden uitgevoerd.

Exotenbestrijding vraagt om een continue inspanning over het volledige plangebied. Exotenbeheer wordt bij onderstaande beheertrajecten en bijgeleverde beheertabel vermeld bij concrete beheereenheden. Verspreiding van de soorten en de ontdekking van nieuwe verspreidingshaarden maakt dat deze soorten in het volledige plangebied worden aangepakt. Ook het controleren van de waterhuishouding, grachten- en poelenbeheer, en het onderhouden van recreatieve infrastructuur is een maatregel die wordt uitgevoerd over het volledige plangebied.

3.3.1. Overzicht van gewijzigde beheertrajecten t.o.v. goedgekeurde beheerplan

Kampveld, Beheereenheid 551a	
Actueel natuurtype	Hp + hj° + k(hp*) +kn, kbp + kbf, k(ha°), kbf
Oppervlakte	4,56 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Een poel werd al uitgegraven in 2009. In 2012 werd er een eindkap in de dreef uitgevoerd. Houtkanten werden aangeplant, evenals solitaire bomen (eiken) in de winter van 2020.
Natuurstreefbeeld	rbbkam
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.
Instandhoudingsbeheer	Beheer KLE met periodiek afzetten van houtkanten, vrijstellen van de oevers van de poelen en ruimen van de poelen wanneer nodig. Begrazing of maaien met nabegrazing De solitaire bomen worden opgevolgd.

Kampveld, Beheereenheid 560a	
Actueel natuurtype	Sz + se + bet, ao, cg°
Oppervlakte	3,41 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Laatste dunning vond plaats in 2017.
Natuurstreefbeeld	60% 4030 + 40% 9120
Omvormingsbeheer	Nvt
Herstelbeheer	Nvt
Instandhoudingsbeheer	Extensieve schapenbegrazing, waardoor boomrijke heide zal ontstaan. Indien nodig na jaarlijkse evaluatie kan het verwijderen van houtopslag als optionele maatregel worden uitgevoerd.

Papenvijvers, Beheereenheid 660b	
Actueel natuurtype	hp
Oppervlakte	3,56 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Dit perceel werd tot 2020 vrij intensief begraasd door koeien (beheerovereenkomst). Houtkanten werden al aangeplant in een deel van het perceel.
Natuurstreefbeeld	rbbkam
Omvormingsbeheer	Inrichting KLE met houtkanten op nog een deel van het perceel.
Herstelbeheer	De eerste jaren kan er gekozen worden om tweemaal per jaar te maaien terwijl er op een later tijdstip kan worden overgeschakeld op een maaibeurt met nabegrazing en dit met een lage veebezetting.
Instandhoudingsbeheer	Beheer KLE met periodiek afzetten van houtkanten en beheer van de poel indien nodig. Een deel van het perceel wordt gemaaid, met afvoer van het maaisel, en nabegraasd (met paarden). Een deel van het perceel wordt 2x per jaar gemaaid, met afvoer van het maaisel.

Papenvijvers, Beheereenheid 663a	
Actueel natuurtype	bs, hp
Oppervlakte	7,59 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Ongeveer een kwart van het perceel 663a2 werd in 2020 bebost.
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	Het perceel 663a2 wordt bebost met inheems loofhout (winter 2021). Aanleg van een nieuwe poel
Herstelbeheer	Exotenbeheer (bonte gele dovennetel) Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.

	Dunning in functie van doelsoorten 9120 in de jonge loofhoutaanplant gebeurt tussen 25-35 jaar na aanplant, en valt bijgevolg buiten deze beheerplanperiode. Volgende dunningen gebeuren indien nodig na telkens 6 - 8 jaar.
Instandhoudingsbeheer	Beheer KLE met knotten van 2 Amerikaanse eiken, vrijstellen van de oevers van de poelen en ruimen van de poelen wanneer nodig. Het weiland (663a3) wordt op termijn vleksgewijs beplant (nog geen specifieke timing). Jaarlijks maaien en nabegrazen.

Papenvijvers, Beheereenheid 661, a2	
Actueel natuurtype	Hp, kbf + k(CG°) + kh(SG°)
Oppervlakte	1,84 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Dit perceel lag tot 2016 in een beheerovereenkomst. Na het aflopen van deze overeenkomst werd de weide bebost. Beuken in de dreef zijn door droogte bijna allemaal afgestorven. De dreven werden gekapt (2020) en vervangen door Eik in de winter van 2020-2021.
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Aangeplant en dreven inboeten en vrijstellen indien nodig. Het aanduiden en vrijstellen van toekomstbomen valt buiten deze beheerplanperiode en wordt opgenomen in de volgende.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer

3.3.2. Overzicht van bijkomende beheertrajecten voor nieuwe beheereenheden (uitbreiding)

De Cellen, 40a	
Actueel natuurtype	Bl
Oppervlakte	4,96 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Recente bebossing (2022)
Natuurstreefbeeld	50% 9120 + 50%91E0
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	nvt
Instandhoudingsbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.

De Cellen, 43a	
Actueel natuurtype	Hp
Oppervlakte	0,74 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Recente bebossing (2022)
Natuurstreefbeeld	100% 9120
Omvormingsbeheer	Nvt
Herstelbeheer	Nvt
Instandhoudingsbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig. Periodiek vrijstellen en ruimen van poel wanneer nodig (De Cellen, 1V).

Erkegembos, beheereenheid 100a	
Actueel natuurtype	Na + fag + quer + rhod (inventarisatie-eenheid KA11)
Oppervlakte	2,56 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Dunning in functie van doelsoorten 9120. Er wordt nog 1 dunning uitgevoerd in deze beheerplanperiode van maximum 1 op 3 bomen.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Kampveld , Beheereenheid 530f	
Actueel natuurtype	hp*/hj, kn, kbq + bet (Z-deel van inventarisatie-eenheid KA1A)
Oppervlakte	1,63 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	-
Natuurstreefbeeld	50% 9120 + 50% andere_hp*
Omvormingsbeheer	Aanplant van inheems loofhout in centrale blok (1/3 ^{de} van de oppervlakte) op natste stuk. Aanplant wordt uitgerasterd.
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.
Instandhoudingsbeheer	Extensieve begrazing (paarden) in combinatie met spontane verbossing. Periodiek vrijstellen en ruimen van poel wanneer nodig.

Kampveld , Beheereenheid 530e	
Actueel natuurtype	pmb(nigra), ppmb (inventarisatie-eenheid KA1b)
Oppervlakte	2,52 ha

Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	nvt
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Dunningen in functie van doelsoorten 9120. Er worden nog 2 dunningen uitgevoerd in deze beheerplanperiode van maximum 1 op 3 bomen met een tussentijd van minstens 8 jaar. Exotenbeheer (Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik)
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Kampveld , Beheereenheid 630d3	
Actueel natuurtype	n (inventarisatie-eenheid KA3)
Oppervlakte	0,54 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Aanplant van inheems loofhout
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig. Dunning in functie van doelsoorten 9120 in de jonge loofhoutaanplant gebeurt tussen 25-35 jaar na aanplant, en valt bijgevolg buiten deze beheerplanperiode. Volgende dunningen gebeuren indien nodig na telkens 6 - 8 jaar.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Nieuwenhove, 163a	
Actueel natuurtype	Bs
Oppervlakte	1,04 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	
Natuurstreefbeeld	100% 9120
Omvormingsbeheer	Nvt
Herstelbeheer	Nvt
Instandhoudingsbeheer	Jaarlijkse aanplant met bosplantsoen (aanleg geboortebos gemeente)

Papenvijvers, 682a	
Actueel natuurtype	Bs
Oppervlakte	3,41 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Nvt
Natuurstreefbeeld	100% 9120
Omvormingsbeheer	Aanplant (bebossing) beheerobject Papenvijvers, 7V Aanleg van ruiter- en fietspad langs westelijke zijde (inrichting door VLM, geen onderdeel van éénmalige maatregelen NBP)
Herstelbeheer	Nvt
Instandhoudingsbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.

Rooiveld, 441b	
Actueel natuurtype	BI
Oppervlakte	6,26 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Bebossing gepland in 2025 (vrij van pacht)
Natuurstreefbeeld	100% 9120

Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	nvt
Instandhoudingsbeheer	Aanplant inheems loofhout Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.

Waardammebeek, Beheereenheden 22a, 26a, 27a, 30a1, 30a2, 30a3, 30b, 31a, 32a, 32b, 32c, 33a, 34a en 34b	
Actueel natuurtype	hp + hp*, kb + kh (inventarisatie-eenheid KA4F)
Oppervlakte	8,41 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Hooiweidebeheer (deel van begrazingsraster dat begrast wordt door koeien en paarden)
Natuurstreefbeeld	35% rbbhu, 35% rbbhc en 30% rbbzil
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Hooiweidebeheer met vroegere maaibeurt (15mei) als omvorming. In omvorming mag de landbouwer ook een 2e en eventueel 3e maaibeurt uitvoeren in plaats van nabegrazing. Herstellen van greppels met greppelfrees in functie van detailontwatering indien nodig. Exotenbeheer van Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik in de houtkant.
Instandhoudingsbeheer	Hooiweidebeheer met eerste maaibeurt eind juni begin juli en nabegrazing vanaf augustus.

Waardammebeek, Beheereenheden 50a1, 50a2 en 50a3	
Actueel natuurtype	Lhi (inventarisatie-eenheid KA4E)
Oppervlakte	3,14 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	nvt
Natuurstreefbeeld	91E0
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Geleidelijke omvorming door groepenkap rond aanwezige poel, gecombineerd met door opnieuw aanplanten inheems loofhout of spontane verbossing. Inboeten en vrijstellen van plantgoed wanneer nodig. Aanplanten van verjongingsgroepen indien grote uitval plaatsvindt in het populierenbestand. Inboeten en vrijstellen van plantgoed wanneer nodig. Exotenbeheer
Instandhoudingsbeheer	Periodiek vrijstellen en ruimen van poel wanneer nodig. Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Waardammebeek, Beheereenheid 51a, 52a en 53a1	
Actueel natuurtype	hp + hp*, kbp (inventarisatie-eenheid KA4D)
Oppervlakte	3,37 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Hooiweidebeheer (deel van begrazingsraster)
Natuurstreefbeeld	33,3% rbbhu, 33,3% rbbhc en 33,3% rbbzil
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Hooiweidebeheer met vroegere maaibeurt (15mei) als omvorming. In omvorming mag de landbouwer ook een 2e en eventueel 3e maaibeurt uitvoeren in plaats van nabegrazing. Herstellen van greppels met greppelfrees in functie van detailontwatering indien nodig.
Instandhoudingsbeheer	Hooiweidebeheer met eerste maaibeurt eind juni begin juli en nabegrazing vanaf augustus.

Waardammebeek, Beheereenheid 60a	
Actueel natuurtype	lhi, kbs (inventarisatie-eenheid KA4C)
Oppervlakte	0,43 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	nvt
Natuurstreefbeeld	91E0

Omvormingsbeheer	Aanplanten van inheems loofhout in de ondergroei van de populieren.
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig. Het vrijstellen is op deze locatie zeer belangrijk, omdat de ruigtevegetatie in de ondergroei hoog is. Exotenbeheer
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Waardammebeek, Beheereenheid 61a	
Actueel natuurtype	hp, kbp (noordelijk deel inventarisatie-eenheid KA4A) hp + hr (zuidelijke deel inventarisatie-eenheid KA4B)
Oppervlakte	3,3 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Hooiweidebeheer (deel van begrazingsraster)
Natuurstreefbeeld	33,3% rbbhu, 33,3% rbbhc en 33,3% rbbzil
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Hooiweidebeheer met vroegere maaibeurt (15 mei) als omvorming. In omvorming mag de landbouwer ook een 2e en eventueel 3e maaibeurt uitvoeren in plaats van nabegrazing. Herstellen van greppels met greppelfrees in functie van detailontwatering indien nodig.
Instandhoudingsbeheer	Hooiweidebeheer met eerste maaibeurt eind juni begin juli en nabegrazing vanaf augustus.

Poversbeek, Beheereenheid 1a	
Actueel natuurtype	lhi + vn/va (inventarisatie-eenheid KA5E)
Oppervlakte	1,66 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	nvt
Natuurstreefbeeld	Procesgestuurde natuur – onbeheerde climaxvegetatie met verwacht natuurstreefbeeld 91E0
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	nvt
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, Beheereenheid 1b	
Actueel natuurtype	hp* (inventarisatie-eenheid KA5C)
Oppervlakte	0,56 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Het perceel werd aangeplant met inheems loofhout in de winter van 2020-2021.
Natuurstreefbeeld	91E0
Omvormingsbeheer	Nvt
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig. Dunning in functie van doelsoorten vallen buiten deze beheerplanperiode.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, Beheereenheid 2a	
Actueel natuurtype	Hp (inventarisatie-eenheid KA5F)
Oppervlakte	1,21 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Het perceel werd aangeplant met inheems loofhout in de winter van 2020-2021.
Natuurstreefbeeld	91E0
Omvormingsbeheer	Nvt
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig.

	Dunning in functie van doelsoorten vallen buiten deze beheerplanperiode.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, beheereenheid 3a	
Actueel natuurtype	Mc° (20%) kn (10 %) hpr (70%) (inventarisatie-eenheid KA5D)
Oppervlakte	1,23 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	In de winter van 2019-2020 werden kloempen aangeplant. Aanplant is echter mislukt door hazen.
Natuurstreefbeeld	91E0
Omvormingsbeheer	Opnieuw bebossen van hogere delen (waarvoor hoogtelijnen gevolgd worden) met inheems standplaatsgeschikt loofhout, met collectieve wildbescherming.
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig. Dunning in functie van doelsoorten vallen buiten deze beheerplanperiode.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, beheereenheid 3b	
Actueel natuurtype	Mc° (20%) kn (10 %) hpr (70%) (inventarisatie-eenheid KA5D)
Oppervlakte	1,85 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	-
Natuurstreefbeeld	35% rbbhu + 35% rbbhc + 25% rbbzil + 5% andere_ae
Omvormingsbeheer	-
Herstelbeheer	Maai-beheer (graslandfase 3; graskruidentmix) in functie van graslanddoelen. Het beheer bestaat uit 2 keer maaien per jaar. Een 1ste keer maai je in juli, een 2de keer in september. Dreefherstel (Poversbeek 1L)
Instandhoudingsbeheer	Indien de productiviteit van het grasland voldoende gedaald is kan 1 keer maaien begin september volstaan.

Poversbeek, beheereenheid 4a	
Actueel natuurtype	ae (50%) kbp (50%) (inventarisatie-eenheid KA5B)
Oppervlakte	1,02 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	-
Natuurstreefbeeld	Geen natuurstreefbeeld vegetatie
Omvormingsbeheer	Verwijderen constructies vreemd aan gebied.
Herstelbeheer	nvt
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, beheereenheid 5a	
Actueel natuurtype	hp, kn (inventarisatie-eenheid KA5A)
Oppervlakte	2,01 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	De aanwezige poel werd door Regionaal Landschap gegraven en afgeschuind.
Natuurstreefbeeld	33,3% rbbhu, 33,3% rbbhc en 33,3% rbbzil
Omvormingsbeheer	nvt

Herstelbeheer	Hooiweidebeheer met vroegere maaibeurt (15mei) als omvorming. In omvorming mag de landbouwer ook een 2e en eventueel 3e maaibeurt uitvoeren in plaats van nabegrazing.
Instandhoudingsbeheer	Hooiweidebeheer of hooilandbeheer met eerste maaibeurt eind juni begin juli en nabegrazing vanaf augustus of een 2e maaibeurt vanaf september. Periodiek vrijstellen en ruimen van poel indien nodig

Poversbeek, beheereenheid 5b	
Actueel natuurtype	hp, kbs (inventarisatie-eenheid KA6)
Oppervlakte	1,10 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Er wordt onderzocht of het mogelijk is om op dit perceel in te zetten op waterzuiverende functie met waterplanten (helofytenfilter).
Natuurstreefbeeld	Geen natuurstreefbeeld vegetatie
Omvormingsbeheer	Nvt
Herstelbeheer	Nvt
Instandhoudingsbeheer	Nvt

Poversbeek , beheereenheid 9a	
Actueel natuurtype	Se Lhb, pa + pica + sz* + pop, hr + sz + gml + pi + pica + mr° + k(mr) (inventarisatie-eenheid KA8)
Oppervlakte	2,33 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Perceel was begroeid met populieren, 5 jaar geleden is een kaalkap uitgevoerd. In de winter van 2020 werden er enkele kloempen aangeplant.
Natuurstreefbeeld	91E0
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Dominantie van populier wordt opgevolgd. De eerste jaren frequent, nadien om de 5 jaar. Indien nodig dominantie doorbreken door verwijderen van opslag.
Instandhoudingsbeheer	Spontane ontwikkeling (nulbeheer) in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, Beheereenheid 10a	
Actueel natuurtype	hp, kbp (inventarisatie-eenheid KA7A)
Oppervlakte	1,07 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	In dit perceel werden populieren gekapt na goedkeuring van de aanvraag.
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	Beplanten met inheems loofhout (voornamelijk Eik)
Herstelbeheer	Inboeten van plantgoed wanneer nodig. Het bosplantsoen wordt zeker tot 3 jaar na de aanplant vrijgesteld, en langer indien nodig. Dunning in functie van doelsoorten vallen buiten deze beheerplanperiode.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, beheereenheid 10b	
Actueel natuurtype	Qb (inventarisatie-eenheid KA7B)
Oppervlakte	0,32 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	nvt
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Exotenbeheer (Amerikaanse vogelkers)

Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.
-----------------------	--

Poversbeek , beheereenheid 11a	
Actueel natuurtype	qs + qa° (inventarisatie-eenheid KA9)
Oppervlakte	0,26 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	nvt
Herstelbeheer	Er wordt nog een facultatieve dunning uitgevoerd in deze beheerplanperiode van maximum 1 op 3 bomen met focus op uitheemse soorten.
Instandhoudingsbeheer	Nulbeheer in functie van climaxvegetatie, waarbij kappingen om veiligheidsredenen en sanitaire kappingen mogelijk blijven.

Poversbeek, beheereenheid 12a	
Actueel natuurtype	Hp (inventarisatie-eenheid KA10)
Oppervlakte	2,45 ha
Recente historiek en onderbouwing gekozen beheer	Vrijgekomen 2021.
Natuurstreefbeeld	9120
Omvormingsbeheer	Perceel bebost in 2022 met doelsoorten. Voor bebossing werd er nog een maaibeurt uitgevoerd. Er werd een poel aangelegd, ter hoogte van de ringputten die op het perceel voorkomen.
Herstelbeheer	nvt
Instandhoudingsbeheer	Vrijstellen en inboeten van de aanplant indien nodig.

DEEL 4 – Beheermaatregelen

De beheermaatregelen worden genomen om stap voor stap te kunnen evolueren in de richting van een gekozen natuurstreefbeeld.

Per beheereenheid worden de beheermaatregelen zo helder mogelijk omschreven. Welke éénmalige en/of terugkerende beheermaatregelen wanneer zullen plaatsvinden. Indien deze maatregelen betrekking hebben op een deel van de beheereenheid of vergunning plichtige activiteiten betreffen worden ze op basis van een beheerobject gelokaliseerd.

- De beheermaatregelentabel is als pdf te raadplegen in bijlage 11
- De kaarten met daarop de link tussen de beheereenheden enerzijds en de éénmalige, terugkerende beheermaatregelen en de beheerobjecten anderzijds vinden we in bijlage 12 en 13.

De beheermaatregelentabel moet samen met beide kaarten gelezen worden. In de beheermaatregelentabel staat onder het veld specificaties belangrijke bijkomende informatie voor de effectieve terreinuitvoering.

DEEL 5 - Beheeropvolging en monitoring

In een natuurbeheerplan is beheeropvolging en beheerevaluatie een essentieel onderdeel om de resultaten van het beheer te kunnen volgen en waar nodig het beheer of de doelstellingen bij te sturen. Concreet wordt er van de beheerder verwacht dat de uitgevoerde maatregelen jaarlijks worden geregistreerd en dat er zes jaarlijks een kwalitatieve evaluatie per natuurstreefbeeld wordt uitgevoerd.

Op basis van de beheerevaluatie wordt in samenspraak met de cel AVES beslist of er bijsturing nodig is van de voorziene maatregelen en/of de geformuleerde doelstellingen.

5.1. Opvolgen van de natuurstreefbeelden

Het opvolgen van de natuurstreefbeelden is een onderdeel van de beheermonitoring in het nieuwe natuurbeheerplan. De op te volgen natuurstreefbeelden worden geselecteerd op basis van de handleiding voor opvolging van het natuurbeheerplan¹. De proefvlakken liggen gesitueerd binnen het volledige domein, uitgezonderd de zone met onbeheerde climaxvegetatie. Een opname van het proefvlak op basis van indicatorlijsten gebeurt om de 6 jaar, met een extra opname na inrichting. Een proefvlak is steeds 20x20m groot.

In tabel 1 wordt het aantal in te vullen indicatorlijsten gevisualiseerd voor de verplichte en optioneel op te volgen natuurstreefbeelden.

De ligging van de proefvlakken binnen elke beheereenheid waarvoor een natuurstreefbeeld dient opgevolgd te worden, wordt op het terrein door de beheerder bepaald. Een voorstel met de ligging van de proefvlakken voor de indicatorlijsten wordt weergegeven in bijlage 14.

Tabel 1. Aantal indicatorlijsten per natuurstreefbeeld i.f.v. de oppervlakte

Natuurstreefbeeld	Opvolging	Opvolging Ja/Nee	Oppervlakte (ha)	Aantal proefvlakken
Rbbhc – Dotterbloemgrasland	Verplicht	Ja	19,58	10
Rbbhu (rbbvos) – Grote vossenstaartgraslanden (niet vervat in 6510)	Verplicht	Ja	20,15	11
Rbbkam - Kamgrasland	Verplicht	Ja	21,16	11
Rbbzil - Zilverschoongrasland	Verplicht	Ja	17,25	10
Eindtotaal			78,14	42

De eerste keer beheerevaluatie door het invullen van indicatorlijsten op het terrein moet gebeuren ten laatste 6 jaar na goedkeuring van het gewijzigde natuurbeheerplan. De beheermonitoring zal uitgevoerd worden door ANB-terreinbeheer.

5.2. Opvolgen van waterpeilen

In tabel 2 zijn de waterafhankelijke natuurstreefbeelden met hun respectievelijke oppervlaktes in het natuurbeheerplan Kampveld opgelijst. Per natuurstreefbeeld werd bepaald of er een peilbuis moet

¹ ANB, Handleiding natuurbeheerplan type 2, 3 of 4 – Opvolging (monitoring) en beheerevaluatie (versie 26/05/2021). https://www.natuurenbos.be/sites/default/files/inserted-files/handleiding_natuurbeheerplan_beheermonitoring.pdf

worden geplaatst en of daar gebruik kan worden gemaakt van bestaande peilmeetpunten uit het WATINA-netwerk.

Een overzicht van de ligging van de peilmeetpunten wordt weergegeven in bijlage 15.

Tabel 2. Aantal noodzakelijke peilmetingen per waterafhankelijk natuurstreefbeeld i.f.v. de oppervlakte

Natuurstreefbeeld	Oppervlakte (ha)	Minimum aantal peilmeetpunten	Bestaande peilmeetpunten	Opvolgen verplicht?
91E0 - Valleibossen	39,37	3	7 (ROKP001X, ROKP002X, ROKP003X, ROKP004X, ROKP005X, ROKP006X, ROKP006A)	Nee
Rbbhc - dotterbloemgraslanden	19,58	3		Nee
rbbzil - zilverschoongrasland	17,25	3		Nee
Totalen	52,97	9	7	

Conclusie

In het kader van het WATINA-netwerk zijn reeds 7 peilmeetpunten aanwezig. Er zijn echter geen natuurstreefbeelden tot doel gesteld waarvoor opvolging van de waterpeilen verplicht is. Er dienen bijgevolg geen extra peilbuizen te worden geplaatst.

Meetfrequentie

Wanneer de waterstand manueel wordt opgevolgd, dient minimaal elke 14 dagen een meting te gebeuren. Wanneer de waterstand automatisch wordt opgevolgd, gebeurt minstens 1 meting per dag.

Waar peilbuizen plaatsen?

De inplanting van de peilbuizen moet weloverwogen gebeuren en hangt af van de (eco)hydrologische situatie. Soms is het ook nodig om in omliggende niet-grond- of oppervlaktewater afhankelijke natuurstreefbeelden peilbuizen te plaatsen om een volledig beeld te krijgen van de (eco)hydrologische situatie. Ook praktische overwegingen zoals toegankelijkheid, spelen vaak een rol. De locatie van de peilbuizen wordt dus best bepaald door de beheerder.

In het kader van het WATINA-netwerk zijn er reeds 19 peilmeetpunten aanwezig in de Kampveld. Slechts 7 daarvan (ROKP001X, ROKP002X, ROKP003X, ROKP004X, ROKP005X, ROKP006X, ROKP006A) staan op een locatie die kan opgevolgd worden op basis van bovenstaand kader.

5.3. Inventariseren van soorten via gestandaardiseerde vangst-of telmethode

Binnen het beheerplan Kampveld werden alleen vegetaties tot doel gesteld en geen leefgebieden van specifieke soorten. Voor de meeste habitatspecifieke soorten wordt verwacht dat het voorgestelde vegetatiebeheer zal leiden tot herstel van geschikt leefgebied en populaties. Het specifiek inventariseren van soorten via gestandaardiseerde vangst-of telmethode is in dit geval dus niet vereist.

Toegankelijkheidsregeling

De toegankelijkheid (en het bijhorende recreatieve medegebruik) in een natuureservaat of bos kan worden gewijzigd met een toegankelijkheidsregeling. Hiermee kan de beheerder andere groepen van gebruikers dan wandelaars toelaten of kunnen ze bepaalde zones aanduiden als speel-, honden-, bivakzone of vrij toegankelijke zone.

De toegankelijkheidsregeling is daarvoor het instrument. Een toegankelijkheidsregeling is opgebouwd uit een tekstgedeelte en een bijbehorende kaart, de toegankelijkheidskaart, van het gebied waarop het tekstgedeelte van toepassing is. De kaart toont duidelijk de toegankelijke wegen en zones en dient steeds geïnterpreteerd te worden op basis van het corresponderende tekstgedeelte en de legende bij het kaartgedeelte.

De toegankelijkheidsregeling van het lopende beheerplan blijft behouden.

De meeste openbare bosbestanden zijn opengesteld voor het publiek en kunnen door bezoekers worden bezocht langs een uitgebreid netwerk van paden en openbare (voet)wegen. De toegankelijkheid van de openbare wegen wordt aangegeven d.m.v. verkeersborden. De toegangsbepalingen op de niet-openbare wegen in het openbare bosdeel worden aangegeven op de wettelijk vastgelegde borden van ANB.

Het bosreservaat in de bosplaatsen Kortrijksestraat en Rooiveld is niet toegankelijk.

Overzicht bijlagen en kaartmateriaal

Bijlage 1: Ligging van de percelen

Bijlage 2: Overzicht beheereenheden

DEEL 2 – Inventarisatie

Bijlage 3: Overzicht inventarisatie-eenheden

Bijlage 4: Standaardfiches en kwaliteitsbeoordelingen

DEEL 3 – Beheerdoelstellingen

Bijlage 5: Landschapstypologie

Bijlage 6: Overzicht 3 functies

Bijlage 7: Bosbalans

Bijlage 8: Globaal kader

Bijlage 9: Ambitieniveau

Bijlage 10: Overzicht natuurstreefbeelden

DEEL 4 – Beheermaatregelen

Bijlage 11: Beheertabel

Bijlage 12: Eenmalige beheermaatregelen

Bijlage 13: Terugkerende beheermaatregelen

DEEL 5 – Beheeropvolging en monitoring

Bijlage 14: Proefvlakken indicatorlijsten

Bijlage 15: Peilmeetpunten

Bronnen en referenties

Berten, D., Opstaele, B., Heirman, S. 2013. Geïntegreerd beheerplan Kampveld te Oostkamp. Grondmij Belgium. i.o.v. Agentschap voor Natuur en Bos, Gemeente Oostkamp en Bosgroep Houtland vzw.

www.ecopedia.be

natura2000.vlaanderen.be